

FIȘA DISCIPLINEI

„Expresii trinitare” vetero-testamentare în Sfânta Scriptură

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Pastorație și Viață Liturgică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			„Expresii trinitare” vetero-testamentare în Sfânta Scriptură				Codul disciplinei	OMR00042
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DSIN	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					9
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					44
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					35
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					94
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	- Informații fundamentale despre conținutul Vechiului Testament și despre viziunea ortodoxă asupra scopului interpretării Sfintei Scripturi. - Cunoașterea și capacitatea de a aplicare a principiilor de interpretare patristice, iudaice, moderne pe textul Sfintei Scripturi. - Cunoașterea temelor de teologie biblică a Vechiului Testament.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate). • În cazul referatelor, plagiatul și fraudă conduc la anularea lucrărilor în cauză și implicit la necesitatea refacerii lor în vederea promovării.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare

- Aplică principiile etice fundamentale și legislația în domeniul cercetării științifice, inclusiv în ceea ce privește aspectele legate de integritatea cercetării
- Efectuează, revizuieste sau raportează cercetări, evitând comportamentele greșite, cum ar fi fabricarea, falsificarea și plagiatul

Redactează lucrări științifice, academice și documentație tehnică

- Redactează și editează texte științifice, academice sau tehnice pe diferite teme

Gestionează dezvoltarea profesională personală

- Își asumă responsabilitatea pentru învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea profesională continuă
- Se implică în activități de învățare pentru a sprijini și actualiza competențele profesionale
- Identifică domeniile prioritare pentru dezvoltarea profesională pe baza unei reflecții cu privire la propria practică și prin contactul cu omologii și cu părțile interesate

Gândește în mod abstract

- Demonstrează capacitatea de a utiliza concepte pentru a crea și înțelege generalizările și de a le corela sau conecta la alte elemente, evenimente sau experiențe

Dezvoltă rețele profesionale cu cercetători

- Dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane
- Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare comună. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online

Gestionează publicații deschise

- Este familiarizat(ă) cu strategiile de publicare deschisă, cu utilizarea tehnologiei informației pentru a sprijini cercetarea, precum și cu dezvoltarea și gestionarea sistemelor actuale de informații privind cercetarea (CRIS) și a arhivelor instituționale. Furnizează consiliere privind acordarea licențelor și drepturile de autor, utilizează indicatori bibliometrici și măsoară și raportează impactul cercetării

Predă texte religioase

- Predă conținutul și metodele de interpretare a textelor religioase pentru a facilita învățarea spirituală sau teologică

Desfășoară activități de caritate

- Desfășoară activități pentru cauzele caritabile sau desfășoară o activitate independentă legată de serviciile comunitare, cum ar fi furnizarea de hrană și adăpost, desfășurând activități de strângere de fonduri pentru cauze caritabile, cautând sprijin pentru acțiunile caritabile și alte servicii caritabile

Promovează activități religioase

- Promovează evenimentele, participarea la servicii religioase și ceremonii și participarea la tradiții și festivități religioase în comunitate pentru a consolida rolul jucat de religie în comunitatea respectivă

Efectuează misiuni religioase

- Efectuează misiuni, dezvoltate într-un context religios, în țări străine pentru acordarea ajutor și desfășurarea de activități de caritate, pentru a-i învăța pe localnici despre religie și pentru a înființa organizații religioase în zona misiunii

Îndrumă în vederea convertirii

- Îndrumă persoanele care doresc să-și schimbe credința în procesele legate de convertirea la o anumită religie, în dezvoltarea lor religioasă pe noua cale religioasă și efectuarea convertirii în sine

Aplică principii de gestionare a conflictelor

- Își asumă responsabilitatea pentru tratarea tuturor plângerilor și a litigiilor, manifestând empatie și înțelegere pentru soluționare
- Aplică toate protocoalele și procedurile de responsabilitate socială
- Abordează o situație de risc de probleme în mod profesional cu maturitate și empatie

Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie

- Evaluează consecințele și impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor
- Evaluează consecințele morale și etice ale acțiunilor
- Urmărește valorile etice și credințele religioase
- Actionează în conformitate cu valorile etice și religioase
- Aplică o școală filosofică de gândire

Competențe transversale	<i>Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie</i> • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele și impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele morale și etice ale acțiunilor • Studentul va fi capabil să urmărească valorile etice și credințele religioase; studentul va fi capabil să acționeze în conformitate cu valorile etice și religioase • Studentul va fi capabil să aplice o școală filosofică de gândire

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Introducerea studentului în sfera textelor scripturistice vechitestamentare cu relevanță trinitară. • Cunoașterea și aplicarea tradiției exegetice patristice și iudaice cu privire la textele propuse spre analiză în cadrul cursului. • Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice patristice și iudaice. • Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog iudeo-creștin.
7.2 Obiectivele specifice	• Sprijinirea studentului în identificarea modalităților de aplicare a principiilor interpretative și a modalităților de actualizare a conținutului Scripturii pentru contemporaneitate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în hermeneutică: scopul și metodele hermeneuticii; principii hermeneutice fundamentale	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Hermeneutica patristică: Sfântul Ioan Gură de Aur	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Limbajul simbolic (prefigurativ și tipologic); relația tip-antitip	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Monoteism radical și prefigurare trinitară în scrierile vetero-testamentare	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Relevanțe trinitare în Pentateuh; abordare exegetică a pasajelor: Fac. 1, 26-27, Fac. 3, 22; Fac. 11, 7.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice ale pasajelor cu relevanță mesianică: Fac. 3, 15; Fac. 22, Fac. 14, 18-20, Fac. 28, 12-22.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice ale pasajelor cu relevanță mesianică: Ieș. 3, 1-3; Ieș. 12; Num. 21, 6-9 ș. a.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Malak Yahve, Malak panim – îngerul Domnului	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Davar – Cuvântul lui Dumnezeu în Pentateuh și în scrierile profetice. Reper exegetic: Is. 55, 10-11	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Ebed Yahve – exprimări mesianice în cărțile profetice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Ruah Elohim, Ruah Yahve în Pentateuh; Facerea 1, 2; Abordare exegetică a pasajelor cu relevanță pnevmatologică. Relația cu Noul Testament	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Iez. 37.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Is. 61, 1; Ioil 3.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Concluzii formale: Taină și cunoaștere – Dumnezeu treimic în Pentateuh și scrierile profetice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae ante cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahle ediderat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Ziegler ediderunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editio tertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice și iudaice:

- Neusner, Jacob, *The Babylonian Talmud: A Translation And Commentary*, 22 vol., Hendrickson, Peabody, 2006.
- Origen, *Omilii, comentarii și adnotări la Geneză*, trad. de Adrian Muraru, Ed. Polirom, Iași, 2006.
- Philon d'Alexandrie, *De Opificio Mundi*, introduction générale par Roger Arnaldez, professeur à l'Université de Lyon; introduction, traduction et notes par R. Arnaldez, collection «Œuvres de Philon d'Alexandrie» N° 1, Editions du Cerf, Paris, 1961.
- Philon din Alexandria, *Comentariu alegoric al Legilor sfinte după lucrarea celor șase zile*, trad. de Zenaida A. Luca, Ed. Herald, București, 2006.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre crearea omului*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere I-II*, în „PSB”, vol. 21-22, trad. de Dumitru Fecioru, EIBMO, București, 1987, 1989.
- Sf. Vasile cel Mare, *Despre Sfântul Duh*, PSB 12, EIBMBOR, 1988.
- Sf. Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron*, în „PSB”, vol. 17, trad. de Dumitru Fecioru, EIBMO, București, 1986, pp. 69-180.
- WILLIS, John R., ed., *The Teachings of the Church Fathers*, Herder & Herder, New York, 1966.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere în hermeneutică: scopul și metodele hermeneuticii; principii hermeneutice fundamentale	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
2. Hermeneutica patristică: Sfântul Ioan Gură de Aur	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
3. Limbajul simbolic (prefigurativ și tipologic); relația tip-antitip	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
4. Monoteism radical și prefigurare trinitară în scrierile vetero-testamentare	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
5. Relevanțe trinitare în Pentateuh; abordare exegetică a pasajelor: Fac. 1, 26-27, Fac. 3, 22; Fac. 11, 7.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
6. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Fac. 3, 15; Fac. 22, Fac. 14, 18-20, Fac. 28, 12-22.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
7. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Ieș. 3, 1-3; Ieș. 12; Num. 21, 6-9 ș. a.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
8. Malak Yahve, Malak panim – îngerul Domnului	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
9. Davar – Cuvântul lui Dumnezeu în Pentateuh și în scrierile profetice. Reper exegetic: Is. 55, 10-11	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
10. Ebed Yahve – exprimări mesianice în cărțile profetice	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
11. Ruah Elohim, Ruah Yahve în Pentateuh; Facerea 1, 2; Abordare exegetică a pasajelor cu relevanță pnevmatologică. Relația cu Noul Testament	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice

12. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Iez. 37.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
13. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Is. 61, 1; Ioil 3.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
14. Concluzii formale: Taină și cunoaștere – Dumnezeu treimic în Pentateuh și scrierile profetice	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Lucrări de referință, comentarii biblice, studii:

- BOBRINSKOY, Boris, *Taina Preasfintei Treimi*, EIBMBOR, București, 2005.
- BRECK, John, *Sfânta Scriptură în tradiția Bisericii*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
- CHIRILĂ, Ioan, *Fragmentarium exegetic filonian*, Ed. Limes, Cluj Napoca 2002.
- CHIRILĂ, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
- GADAMER, Hans Georg, *Adevăr și metodă*, Teora, 2001.
- JACOB, Edmond, *Théologie de l'Ancien Testament*, Delachaux & Niestlé, Paris, 1955.
- NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.
- NEGOIȚĂ, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Sophia, București, 2004.
- VON RAD, Gerhard, *Old Testament Theology, The Theology of Israel's Prophetic Traditions*, 2 vol., trans. by D. M. STALKER, SCM Press, London, 1998.
- WESTERMANN, Claus, *Théologie de l'Ancien Testament*, trad. par Lore JEANNERET, Labor et Fides, Genève, 2002.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul este o formă de dialog inter-religios, intercultural și de analiză geo-politică pe teme religioase.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la o teologie comparată între creștinism și iudaism.	Examen oral	80 %
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unei lucrări de seminar.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoaște elementele de bază ale istoriei religiilor și a elementelor comparative interreligioase.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

01.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".